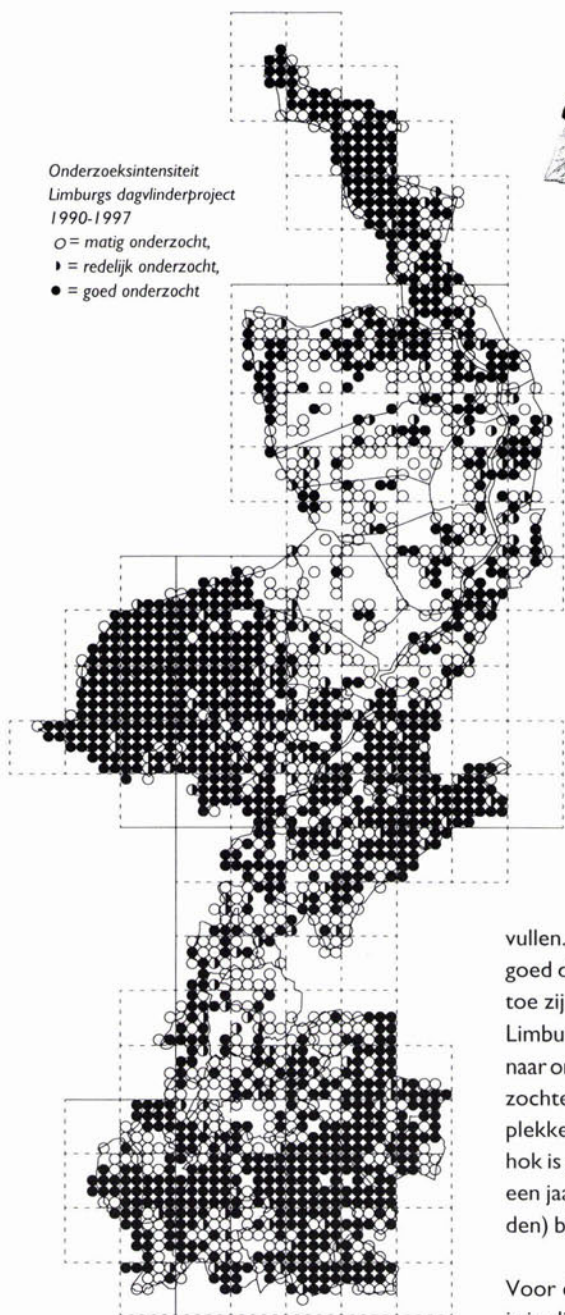

KORTE MEDEDELINGEN

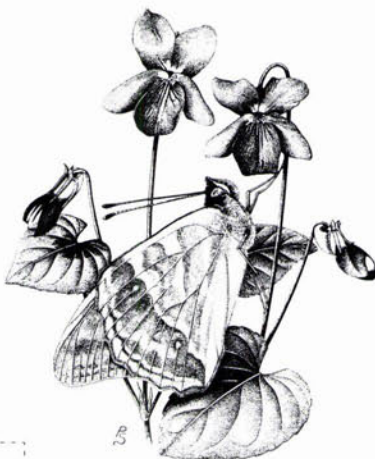
LIMBURGSE DAGVLINDERATLAS:
HET LAATSTE JAAR!

Onderzoeksintensiteit
Limburgs dagvlinderproject
1990-1997

○ = matig onderzocht,
◐ = redelijk onderzocht,
● = goed onderzocht

Vanaf 1995 wordt gewerkt aan de Atlas van de Limburgse dagvlinders. Hiervoor zijn honderden vrijwilligers op pad geweest om in de provincie de dagvlinders op te sporen en te noteren. Het resultaat mag er zijn! Vele kilometerhokken zijn bezocht en er zijn al meer dan 60.000 records opgenomen in het atlasbestand!

Hoe meer waarnemingen er binnenkomen hoe beter het beeld wordt in de uiteindelijke atlas. Ook waarnemingen van gewone soorten zijn van belang, omdat die een beeld geven van de kilometerhokken waarin is gekeken. Hokken waaruit geen enkele waarneming aanwezig is kunnen 'leeg' zijn, maar veel waarschijnlijker is het dat daar niet is gekeken. Zeker weten doe je dit echter niet.

Dit laatste jaar willen we gebruiken om de witte plekken op te vullen. Op bijgaand kaartje is aangegeven hoe goed de kilometerhokken in Limburg tot nu toe zijn onderzocht. Uiteraard zal niet heel Limburg zwart worden, maar we streven er naar om een goede spreiding van goed onderzochte hokken te krijgen en al te grote witte plekken moeten worden weggewerkt. Een hok is goed onderzocht als er meermalen in een jaar (zeker in twee verschillende maanden) bij goed weer is gekeken.

Voor de medewerkers aan het atlasproject is in dit voorjaar een werkatlas verschenen waarin staat aangegeven waar de verschillende soorten de afgelopen jaren (vanaf 1990) zijn gezien. Zo kan heel gericht gewerkt worden aan het opvullen van 'onterechte' witte plekken; plekken waar een soort nog niet is gemeld, maar waar deze wel voorkomt.

Wilt u hier ook nog aan meewerken dan kunt u zich aanmelden bij de regionale coördinatoren of bij het centrale punt in Wageningen.

Regio Zuid:

JOHN ADAMS, Huyn van Rodenbroeckstraat 43, 6413 AN Heerlen (tel. 045-5723169)
MARCEL PRICK, v. Weerden Poelmanstraat 173, 6417 EM Heerlen (tel. 045-5421058)
GUIDO SMEETS, Burg. Murisstraat 40, 6231 GL Meerssen (tel. 043-3650461)

Regio Midden (ten westen van de Maas):

RAYMOND PAHLPLATZ, Beatrixstraat 6, 6031 BC Nederweert (tel. 0495-625405)
NICO MIN, St. Wilbortweg 7, 5862 AK, Geisteren (tel. 0478-532224)

Regio Midden (ten oosten van de Maas):

JAN BOEREN, Raadhuisstraat 24, 6061 EA Posterholt (tel. 0475-402524)

Regio Noord:

GER BEUMELER, Pr. Beatrixstraat 24, 6591 EX Gennep (tel. 0485-517506)

Centrale coördinatie:

De Vlinderstichting, KARS VELING, Postbus 506, 6700 VB, Wageningen (tel. 0317-467346)

PROVINCIAAL
NATUURMEETNET VAN START

In februari 1997 stemden Gedeputeerde Staten van Limburg in met de nota 'Natuuronderzoek'. Hiermee werd onder meer groen licht gegeven om met ingang van het voorjaar van 1998 te starten met de uitvoering van een provinciaal natuurmeetnet.

Sedert 1984 wordt er door de provincie Limburg natuuronderzoek uitgevoerd. Gestart werd met het opstellen van een gebiedsdekkende vegetatiekartering. In 1990 werd hier de vlakdekkende broedvogelkartering aan toegevoegd. De met de natuurkarteringen verkregen gegevens worden veelvuldig toegepast in de verschillende beleidsonderdelen binnen het provinciale apparaat. In tal van beleidsplannen en plantoetsingen kan nu zeer concreet ingespeeld worden op de actuele natuurwaarden. Niet alleen intern maar ook extern wordt gretig gebruik gemaakt van de vruchten die het natuuronderzoek heeft afgeworpen. Voorbeelden hiervan zijn het Grensmaasproject en de natuurcompensatie in verband met de aanleg van de rijksweg 73. Binnenkort verschijnt de ecohydrologische atlas van Limburg, de opvolger van de verdrogingsatlas,

die eveneens gebaseerd is op de gegevens uit het provinciale natuuronderzoek.

Ondanks de ruime gebruiksmogelijkheden van het materiaal verzameld tijdens de vlakdekkende inventarisaties, bleek er ook behoefte te zijn aan gegevens die inzicht geven in de ontwikkeling van de Limburgse natuurwaarden in de tijd. De vlakdekkende karteringen zijn immers vooral een momentopname. Die extra behoefte werd onder meer ingegeven door overdracht van taken betreffende het natuurbeleid van rijk naar provincie, de zogenaamde 'decentralisatie impuls'. Een groot aantal plannen en beleidsvoornemens op het vlak van natuurbehoud en -ontwikkeling is momenteel in de uitvoeringsfase gekomen. De provinciale ecologische structuur (PES) is momenteel voor het grootste deel begrensd. Op verschillende plaatsen zijn natuurontwikkelingsprojecten in uitvoering en zijn effectgerichte maatregelen tegen verdroging en verzuring van kracht. Ook vinden er diverse activiteiten plaats op het gebied van de soortenbescherming. Men wil weten wat deze inspanningen in de loop van de tijd opleveren. Een antwoord op de geschetste kennisleemte is de opzet van een natuurmeetnet. Daartoe zijn verspreid over de gehele provincie 108 steekproefgebieden geselecteerd. Deze gebieden hebben een omvang die varieert tussen de 10 en 60 ha. Het meetnet is opgezet om ontwikkelingen in de tijd in de PES en in het

daarbuiten gelegen zogenaamde 'witte gebied' te meten. Er moet daarbij inzicht worden verkregen in de ontwikkelingen in de nieuwe en de bestaande natuurgebieden. Daarnaast willen Gedeputeerde Staten inzicht krijgen hoe het met de toestand van de natuur in kleinschalig cultuurgebied, open cultuurland en in het overige buitengebied is gesteld. De provincie voert in de steekproefgebieden een vegetatie- en broedvogelkartering uit. De broedvogels zullen hierbij elk jaar worden gevolgd terwijl de vegetatie eens in de drie jaar zal worden gekarteerd. De verzamelde biotische parameters zullen worden vergeleken met een aantal abiotische kenmerken zoals de grondwaterstanden, de dichtheid aan landschapselementen, het landbouwkundig gebruik alsmede het gevoerde beleid. Regelmatig zal hierover worden gerapporteerd in de vorm van een 'Limburgse toestand der natuur'.

De provincie is zich er van bewust dat de vlakdekkende inventarisatiegegevens, verzameld in de tachtiger en negentiger jaren, langzaam verouderen. Derhalve vindt er naast de werkzaamheden rond het natuurmeetnet ook een actualisatie van het vlakdekkende materiaal plaats. Deze actualisatie heeft een omlooptijd van circa 15 jaar.

**Provincie Limburg, Hoofdgroep Ruimte,
Groen en Verkeer, Afdeling Groen.
Postbus 5700, 6202 MA, Maastricht**

TEUNISBLOEMPILSTAART LANGS DE GEUL

Op 10 juni werd langs de Geul bij het Meersenderbroek een exemplaar van de Teunisbloempijlstaart (*Proserpinus proserpina*) gevonden. Deze zuidelijke nachtvlinder zat in een ruigte langs het Geulke (Molentak van de Geul) naast een voormalige leemakker die bij het natuurontwikkelingssterrein hoort. De akker ligt thans twee jaar braak en er heeft zich een zeer soortenrijke vegetatie gevestigd. Het terrein staat vol met Bastaardwederikken (*Epilobium ciliatum*, *E. montanum*, *E. hirsutum*, *E. tetragonum*), de belangrijkste voedselplant van de rupsen. Er is dus een goede kans dat de soort zich hier voortplant, mede gelet op de ontwikkelingen in de verspreiding van de soort in de afgelopen jaren. Meer hierover is te vinden in het afgelopen februarinummer (jaargang 87, aflevering 2, blz. 47-50) in een artikel van J. Hermans en J. Theelen (hierin staat ook meer over de oecologie van de soort). Ik wil hierbij een oproep doen om uit te kijken naar deze soort (met name rupsen; deze worden doorgaans in juli gevonden) in de terreinen langs de Geul en eventuele waarnemingen aan mij door te geven. Alvast bedankt voor de medewerking.

Bart Peters
tel. 043-3613315

REAKTIES VAN LEZERS

OOK DE HEIKIKKER IN DE SNEP

In het februarinummer van het Natuurhistorisch Maandblad van 1998, verscheen een artikel van de heer Lenders: De Zoom, de Snep en de Moost; Drie waardevolle herpetologische enclaves in een intensief gebruikt agrarisch landschap (blz. 51-54). Dit artikel over de herpetofauna ging ook over het natuurgebied de Snep in de gemeente Helden. In het artikel worden amfibieën en reptielen beschreven die door genoemde auteur zijn waargenomen in het seizoen van 1997. Aan dit rijtje van soorten kan nog een worden toegevoegd, namelijk de Heikikker (*Rana arvalis*). Tijdens een avondinventarisatie van ondergetekende (met ontheffing van het SBB) op 17 maart van dit jaar, die vooral was gericht op kooractiviteit van amfibien, werden niet

alleen de Bruine kikker (*Rana temporaria*) en de Gewone Pad (*Bufo bufo*) waargenomen, maar lieten zich ook 5 mannetjes van de Heikikker horen. Er vonden hierna nog enkele avondbezoeken aan het gebied plaats, waarbij alleen nog op 31 maart 1998 één mannetje van de Heikikker te horen was. Of 17 maart de top van de kooractiviteit betrof durf ik niet te beweren, wel is het aannemelijk dat, gezien het aantal waarnemingen na deze datum, het hier om een kleine populatie gaat. Hopelijk kan de populatie zich tot een levensvatbare ontwikkelen, nu het gebied een flinke "schoonmaakbeurt" heeft ondergaan. Dan blijft dit gebied, met dit karakteristieke amfibie van de peel, met recht een echt peellresant.

Jack Theelen

ERRATUM

ZUID-LIMBURG GROEIT DICHT

In het artikel "Zuid-Limburg groeit dicht" in het Natuurhistorisch Maandblad van mei 1998, pagina 115, staat abusievelijk dat Mollen over dassenrasters klimmen. Dat behoeft uiteraard correctie. Mollen hebben geen last van dassenrasters omdat ze er onder door graven. Ondanks zorgvuldige herlezing van het concept-artikel was deze computergestuurde tekstuele fout erdoor geglipt. Overigens vroeg menigeen me verbaasd of Egels wél over dassenrasters kunnen klimmen. Ja, dat is inderdaad het geval.

Han Derckx